

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

GIDANI KORU
SOFRANA SAHİP ÇIK

7/31397 GK 190

Sayı :E-54045643-610-2294062

20.08.2020

Konu : Soru Önergeleri (7/31397)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07.07.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.678691 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Adana Milletvekili Sayın Ayhan BARUT'a ait 7/31397 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (31397) (3 sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN AYHAN BARUT'A AİT 7/31397 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

2015 yılında tamamlanan Van Kapalı Havzası Master Plan Raporunda, Van İlindeki mevcut ve mutasavver projeler ile gelecekteki su ihtiyaçları ortaya konulmuş ve ilgili kurumlarla paylaşılmıştır. Master Plan Raporu'nda yer alan projeler (inşaat/planlama) ile Van İlinin uzun vadeli (2045 yılı) ilave içme ve kullanma suyu ihtiyacı için 106 hm³/yıl temin edilmesi, 56.063 ha yeni alanın sulamaya açılması ve 913 MW kurulu güç ile 2.946 GWh/yıl enerji üretilmesi öngörülmektedir.

Van İli Van Gölü Havzasında yer almakta olup Van Gölü Havzasının su potansiyeli 2.569 Milyon m³/yıldır. 2071-2100 döneminde yıllık kullanılabilir su potansiyelinin toplam su ihtiyacının üzerinde olacağı ve havzada su açığı yaşanmayacağı öngörülmektedir.

Van İlinin yer aldığı Van Gölü Havzası'nda yürütülen çalışmalar;

- Su Kalitesi Çalışmaları,
- İklim Değişikliği Çalışmaları,
- Kuraklık Yönetimi Çalışmaları,
- Taşkın Yönetimi Çalışmalarıdır.

Van'da çeşitli aşamalarda devam eden sulama projeleri ile toplam 56.063 ha yeni arazinin sulamaya açılması hedeflenmektedir. (İnşaat aşamasındaki Erciş Pay Sulaması, Erçek Baklatepe Göleti, Erçek Beyaztaş Göleti, Gürpınar Sulaması 2. Kısım, Özalp Yeni Emek Göleti ile 20.665 ha, planlama aşamasındaki projeler ile Merkez-Bakraçlı Barajı, Ağzıkara Barajı, Yemlice Barajı, Çaldıran Çubuklu Barajı, Abdalağa Barajı, Özalp Değirmenarkı Barajı, Tepedam Barajı, Yavuzlar Göleti, Saray Örenburç Barajı, Kurucan Barajı, Gevaş Dağyöre Göleti, İkizler Göleti ile 35.398 ha arazi sulanabilecektir.)

Van İli şehir merkezi, Gürpınar, Edremit, Gevaş İlçe merkezleri ve civar yerleşimlerin 2045 yılı içme ve kullanma suyu ihtiyacını karşılamak üzere geliştirilen projeler ile Şamran kaynaklarından ve diğer kaynaklardan 88 hm³/yıl ilave içme suyu sağlanacaktır.

Erciş İlçe merkezi ve civar yerleşimlerinin 2045 yılı içme ve kullanma suyu ihtiyacını karşılamak üzere geliştirilen Morgedik Barajı Projesi ile 18 hm³/yıl ilave içme suyu sağlanacaktır.

Bakanlığımız su kaynaklarının tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğe karşı korunması amacıyla çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda AB Nitrat Direktifine karşılık gelen Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği 2004 yılında yayımlanmıştır.

Tarımsal kaynaklı kirliliğin tespiti ve Nitrat Hassas Bölgelerin belirlenmesi amacıyla Türkiye genelinde 2.494 yerüstü, 2.316 yer altı suyu olmak üzere toplam 4.810 istasyondan oluşan bir izleme ağı oluşturulmuştur. İzleme çalışmaları 20 adet Mobil Laboratuvar ve mobil cihazlarla yürütülmektedir. Analiz sonuçları web tabanlı Nitrat Bilgi Sistemine (NİBİS) kaydedilmekte ve eş zamanlı olarak takip edilmektedir. Veriler tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin tespiti ve nitrata hassas bölgelerin belirlenmesi çalışmalarında kullanılmaktadır.

Van İlinde 27 yerüstü ve 62 yer altı suyu olmak üzere toplam 89 istasyondan oluşan bir izleme ağı oluşturulmuştur. Yer üstü sularında ayda bir numuneler alınmakta ve nitrat, toplam azot,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

toplam fosfor, ortofosfat, sıcaklık, pH, çözülmüş oksijen ve klorofil –a gibi parametreler ölçülmektedir. Yer altı sularında üç ayda bir numuneler alınmakta ve nitrat, sıcaklık, pH, gibi parametreler ölçülmektedir.

2017 yılında yayımlanan 2016/46 Sayılı Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliğinin ekinde yer alan İyi Tarım Uygulamaları Kodu ile kirliliğin önlenmesi amacıyla çiftçilerimizin alması gereken önlemler belirlenmiştir.

Ülke genelinde nitrat kirliliği izleme sonuçlarına bağlı olarak nitrata hassas bölgelerin (NHB) belirlenmesi çalışmalarına devam edilmektedir. TÜBİTAK MAM ile yapılmakta olan çalışma ile 3 yıllık süre içinde 25 nehir havzasında NHB'ler belirlenecek, bu bölgelerde uygulanacak Eylem Planları ve eylem planlarının fayda/maliyet analizi birlikte hazırlanacaktır. Ülke genelinde 7 havzada çalışmalar tamamlanmış olup Van İlinin bulunduğu Van Gölü Havzasında çalışmalar 2021 yılı içerisinde tamamlanacaktır.

Tarımsal kaynaklı kirliliği önlemeye yönelik tedbirler desteklemelerle ilişkilendirilmiştir. Bakanlığımız tarafından hayvancılık faaliyetlerinden kaynaklı kirliliği önlemeye yönelik hayvansal gübre deposu yapımı, hayvansal gübre uygulama ekipmanları ve gübre işleme tesisi yapımına hibe desteklemeleri verilmektedir.

Ülkemizde çeşitli kullanımlar neticesinde oluşan kullanılmış suların yeniden kullanımına yönelik alternatiflerin incelenerek değerlendirilmesi maksadıyla Bakanlığımız, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından "Kullanılmış Suların Yeniden Kullanım Alternatiflerinin Değerlendirilmesi Projesi" yapılmaktadır. Proje kapsamında tarımsal sulamadan dönen suların kalitesi ve kontrolü incelenmektedir.

Bu kapsamda tarımsal faaliyetler sonucunda dereler üzerinden alıcı ortama taşınan sedimanların tutulması amacıyla alıcı ortama karışmadan önce dere üzerinde belirlenen yerlere perdeli yapıların inşa edilmesi ve bu yapılar sayesinde sedimanların tutulması hedeflenmektedir. Bu amaçla tarımdan dönen suların kalitesinin iyileştirilerek gerek görülmesi halinde tekrar kullanılması veya su kalitesi iyileştirilmiş dere suyunun alıcı ortama gönderilmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca içme-kullanma suyunun etkin kullanılması ve israfının önlenmesi için içme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıplarının kontrolüne ilişkin usul ve esasları düzenlemek maksadıyla "İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği" (R.G 28894 sayı, 8/5/2014 tarih, Değişiklik R.G 30874 sayı, 31/8/2019 tarih) ve Yönetmelikte belirlenen esasları detaylandırmak ve su idareleri ile belediyelere yol göstermek maksadıyla "Teknik Usuller Tebliği" (R.G 29418 sayı, 16/7/2015 tarih) yayımlanmıştır.

Sulama sistemlerinde de suyun verimli kullanılması, su tasarrufunun sağlanması, kayıpların azaltılması ve izinsiz kullanımların önlenmesi ile sulama suyu temini, dağıtımı ve kullanım maliyetlerinin azaltılmasının sağlanması amaçları ile 2017 yılında "Sulama Sistemlerinde Su Kullanımının Kontrolü ve Su Kayıplarının Azaltılmasına İlişkin Yönetmelik" yayımlanmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bakanlığımız tarafından içme-kullanma suyu ve tarım sektörlerinde yürütülen mevzuat ve proje çalışmaları ile su kaynaklarının mevcut durumu tespit edilmekte ve daha verimli kullanılması yönünde çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızca yıllık yağış miktarı, suyun buharlaşma oranları, barajların doluluk oranları, tarımsal sulama, içme suyu ve sanayide kullanılan su miktarları kayıt altına alınmakta olup ilgili Genel Müdürlüklerimizin web sayfalarında yayımlanmaktadır.